

تمبر یک ریال نامه وزارت دارایی

Ministry of Treasury Revenues used on Letters

سعید بختیاری سلطانی

عضو انجمن مطالعات تاریخ پستی ایران

user35335@gmail.com

مهر ماه ۱۳۹۷ خورشیدی

بازنویسی: اسفند ماه ۱۳۹۹ خورشیدی



تمبر یک ریال نامه وزارت دارایی برای نامه نگاری میان افراد با سازمان های دولتی، بانک، دادگاه و ... به نفع خزانه دولت، مصرف می شده است.

مشخصات فنی تمبر یک ریال نامه وزارت دارایی:

اندازه تمبر: ۲۸ در ۲۱ میلی متر

اندازه دندان: ۱۰/۵

(آقای ساسان بهار آیین، کتاب تمبرهای مالیه ایران، دو جلد، ۱۳۹۸ خورشیدی)

سال انتشار:

هنوز سندی که بطور مشخص سال انتشار این تمبر در آن عنوان شده باشد؛ یافت نشده است اما از طریق بررسی تاریخ تعداد زیادی از سندهایی که این تمبر روی آنها مصرف شده؛ قدیمی ترین تاریخ مصرف این تمبر متعلق به اواخر اسفند ماه ۱۳۱۸ خورشیدی است. لازم به ذکر است که عنوان "وزارت مالیه" از آغاز سال ۱۳۱۹ خ. به "وزارت دارائی" تغییر یافت. (آقای علی شیرزاد)

با بررسی نمونه سندهای یافت شده که این تمبر بر روی آنها مصرف شده است؛ بازه زمانی استفاده از این تمبر، از اواخر سال ۱۳۱۸ تا ۱۳۲۶ خورشیدی است. (آقای علی شیرزاد).

وزارت دارایی در تاریخ ۲۹ فروردین ۱۳۱۹ خورشیدی، طی یک آگهی رسمی که به اداره های دولتی در سطح کشور ارسال نمود؛ دستور مصرف یک ریال تمبر بر روی نامه هایی که به اداره های دولتی ارسال می شود را ابلاغ کرد.



آگهی چگونگی نگارش نامه بر ورق های تمبردار به ارزش یک ریال
(مجموعه آقای فرشاد قانزری)

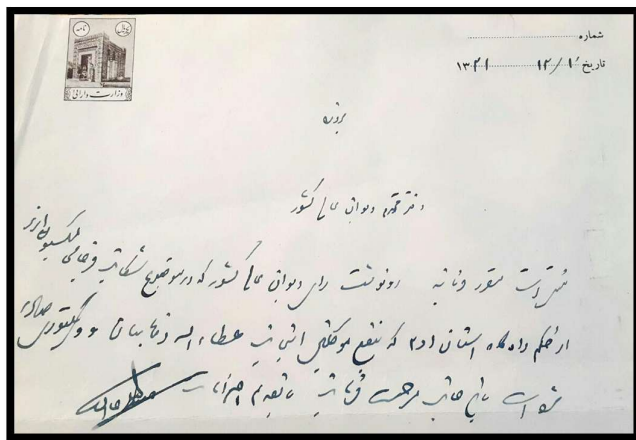
آگهی چگونگی نگارش نامه بر ورق های تمبردار به ارزش یک ریال
(مجموعه آقای توحید خطیبی)

آگهی چگونگی نگارش نامه بر ورق های تمبردار به ارزش یک ریال

تمبر یک ریال نامه وزارت دارایی، بصورت رسمی در شکل دنداندار بصورت ورق منتشر و مصرف شده است. دو "نوع" (Variety) دیگر از این تمبر بصورت "نقش تمبر" چاپی مشاهده شده:

۱. نمونه چاپی این تمبر (نقش تمبر) در سربرگ کاغذهای مخصوص وزارت دارایی با نوشته "نامه" در گوشه تمبر
۲. نمونه چاپی این تمبر (نقش تمبر) در سربرگ کاغذهای مخصوص وزارت دارایی بدون نوشته "نامه" در گوشه تمبر
۳. (۲-۱) نمونه چاپی این تمبر (نقش تمبر) بر پاکت نامه مخصوص وزارت دارایی بدون نوشته "نامه"

تصویر دو نمونه مختلف "نقش تمبر یک ریال نامه" چاپی بر سر برگ نامه:

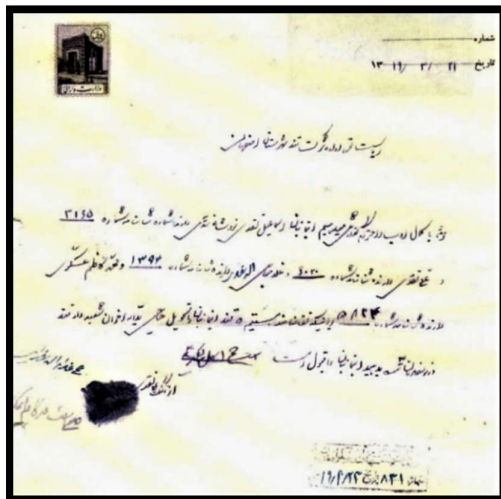


نمونه "چاپی" (نقش تمبر) تمبر یک ریال نامه وزارت دارایی، با نوشته "نامه" در گوشه تمبر

(مجموعه آقای محمود مهدوی هزاوه)



نمای نزدیک از نقش تمیر یک ریال وزارت دارایی (از سند قبلی)

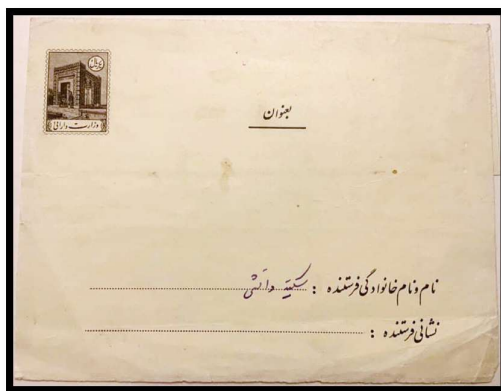


نمونه تمیر یک ریال وزارت دارایی، بدون نوشته "نامه" در گوشه تمیر، تاریخ سند ۲۱ خرداد ماه ۱۳۱۹ خورشیدی (به نقل از کتاب تمیرهای مالییه ایران، آقای ساسان بهار آیین ص ۴۳۴، چاپ دوم: ۱۳۸۴ خ.خ.)



نمای نزدیک از نقش تمیر یک ریال وزارت دارایی، بدون نوشته "نامه" در گوشه آن (از سند قبلی)

تصویر "نقش تمیر یک ریال نامه" چاپی بر پاکت نامه:



پاکت نامه با نقش تمیر "یک ریال نامه وزارت دارایی" بر پشت پاکت نامه

(مجموعه آقای حسین ثابتی)

شیوه ابطال:

دو نوع ابطال برای "تمبر یک ریال نامه" روی سندها دیده شده است.

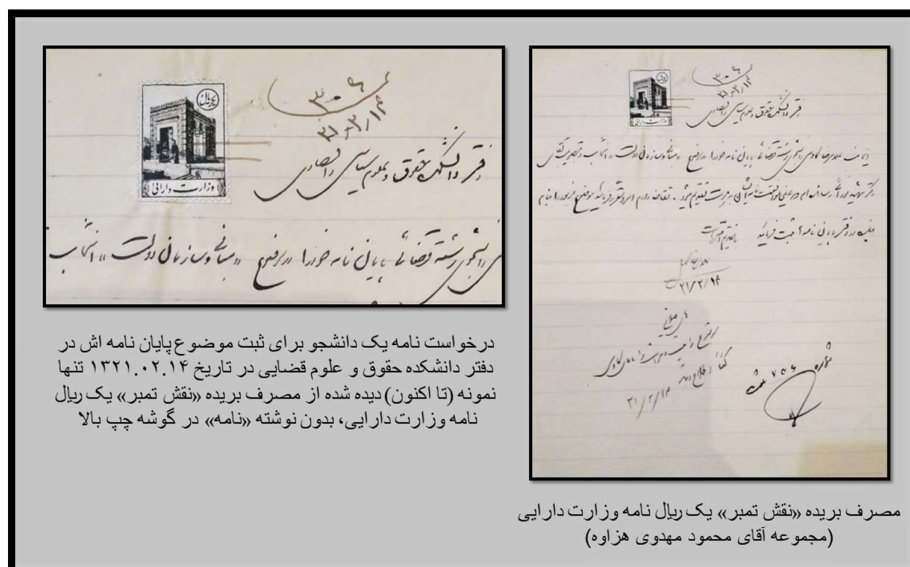
الف. استفاده از مهر اداره مربوطه که نامه خطاب به آن ارسال شده است.

ب. خط کشیدن روی تمبر با استفاده از قلم

با بررسی آماری نحوه باطل کردن "تمبر یک ریال نامه" روی سندهای مربوطه به این نتیجه رسیدیم که آمار ابطال با قلم بیش از نمونه های باطل شده با مهر است. (آقای محمود مهدوی هزاوه).

مصرف خاص:

الف. استفاده از "نقش تمبر" یک ریال نامه (بریده شده)، بدون نوشته "نامه" در گوشه چپ بالا، بر روی کاغذ نامه.



ب. استفاده از تمبر "یک ریال نامه" به جای تمبر "ثبت احوال".

رونوشت شناسنامه صادر شده در شهر اردبیل در سال ۱۳۲۶ خورشیدی به جای مصرف تمبر ثبت احوال، دو قطعه تمبر یک ریال نامه وزارت دارایی بر پشت آن باطل شده است.



استفاده از تمبر یک ریال نامه وزارت دارایی به جای تمبر ثبت احوال بر روی رونوشت شناسنامه

(مجموعه آقای محمود مهدوی هزاوه)

غارت غله

شکایت نامه به تاریخ ۲۶ بهمن ۱۳۲۲ خورشیدی برابر با ۱۶ فوریه ۱۹۴۴ میلادی، این نامه، گزارش اعتراضی از غارت غله یک نانوا در راه دلیجان توسط مستخدمین نیروی نظامی شوروی حاضر در ایران هنگام جنگ عالم گیر دوم است.

تمبر این نامه با مهر "باطل شد" ابطال شده است.



مقام محترم آقای فرماندار شهرستان اراک

محترماً معروض می دارد روز گذشته ۲۲/۱۱/۲۵، هشت لنگه آرد که دو خروار دوازده من بیست سیر بوده برای نانخانه اینجانب می آورده اند در پنج بعداز ظهر در بالای دلیجان عده کاموآ* های شوروی که تا طهران میرفته غارت نموده اند محض اطلاع عرض شد ...

ورود به دفتر فرمانداری شهرستان اراک

شماره ۴۱۵۰

مکالمه ۲۲/۱۱/۲۷

توسط تاون ماژور به فرماندهی نیروی شوروی در... اطلاع داده شد.

در نوشتن این مقاله از راهنمایی آقایان: ساسان بهار آیین، علی شیرزاد، محمود مهدوی هزاوه، توحید خطیبی، حسین ثابتی و فرشاد فائزی بهره برده ام که از ایشان سپاس گزارم.

* کاموآ: راننده های ایرانی کامیون که هنگام جنگ جهانی دوم به استخدام نیروهای انگلیس و شوروی در آمده بودند. آنها کار انتقال تدارکات نظامی توسط کامیون از جنوب به شمال ایران را به عهده داشتند.